

Svenskans beskrivning 37
Skrifter från Svenska institutionen vid Åbo Akademi nr 8

Svenskans beskrivning 37

Förhandlingar vid trettiosjunde sammankomsten
Åbo 8–10 maj 2019

Redigerad av
Saara Haapamäki, Ludvig Forsman och Linda Huldén

Svenska språket vid Åbo Akademi
2020

© 2020 respektive författare

Svenskans beskrivning ISSN 1102-3619

Skrifter från Svenska institutionen vid Åbo Akademi ISSN 1237-8445

ISBN 978-952-12-4021-8 (tryck)

ISBN 978-952-12-4022-5 (pdf)

Tryckt i Finland av Painosalama 2020

Utgivare: Svenska språket vid Åbo Akademi, Åbo 2020

Foro till stugan igen

Om pluralböjning av verb i en privat dagbok från millennieskiftet 2000

Riitta Kosunen

1 Inledning

Två- och flerspråkighet diskuteras numera allt oftare i termer av *dynamiska språkpraktiker*, där en individs samlade språkkunskaper ses bestå av en enda integrerad språklig *resurs* eller *repertoar* i stället för olika tydligt avgränsbara språk, varieteter, genrer, register e.d. Enligt detta synsätt opererar språk-användare ändamålsenligt och flexibelt med språkliga *drag* (eng. *features*) ur den integrerade resursen när de talar och skriver. (Se t.ex. Jørgensen 2008, García & Wei 2014:14f., Pennycook 2016, Wei 2018:18–20.) De språkliga dragen kan ha att göra med ordförråd, morfologi, syntax eller värderingar som gäller dessa (Jørgensen 2008:167, 169). Enligt Blommaert och Backus (2013:15) är repertoarer individuellt och biografiskt organiserade komplex som följer språkanvändarens livsrytm: med ålder, utbildning och olika kritiska skeden i livet tillägnar vi oss nya språkliga drag och nya sätt att använda språket, medan vissa andra sätt tynar bort. Detta synsätt bottnar i *användningsbaserade modeller* av grammatik, där en språkbrukares lingvistiska system antas basera sig på och ständigt utvecklas från konkreta språkanvändningshändelser (se t.ex. Bybee 2010, Wide 2011:70).

Denna artikel handlar om *plural verbböjning* i informella dagboksanteckningar skrivna av en äldre, finlandssvensk kvinna från språkön Uleåborg¹ i

---

¹ Svenska språköar i Finland är små, historiskt förankrade svenska gemenskaper på större finskspråkiga orter, som ändå har vissa svenskspråkiga institutioner, åtminstone ett svenskspråkigt gymnasium (Lönnroth 2009, Henricson 2013, 2015, Kingelin-Orrenmaa 2019, Risto 2019). I Finland finns det alltså små svenskspråkiga gemenskaper som lever utanför det egentliga Svenskfinland, dvs. de svensk- och tvåspråkiga områdena vid kusttrakterna i Nyland, Åboland samt södra och mellersta Österbotten.

År 1995, då informanten till denna undersökning började skriva i sin dagbok, var invånarantalet i Uleåborg 146 395, varav 245 (0,2 %) svenskspråkiga. Invånarantalet i

Finland under åren 1995–2004, alltså över 50 år efter de plurala verbformernas slutliga bortfall i standardiserad svenska. Bortfallet av verbens numeruskongruens i svenskan tog en lång tid och föregicks av att personböjningen försvann. Pluralformerna av verb började försvinna ur tal redan på 1600-talet, men i skrift satt de kvar ända in på 1800- och 1900-talet. (Pettersson 2005:175–181.) Under 1800-talet började böjningsmönstret *jag gick/vi gingo* småningom ersättas av den förenklade och mer talspråkliga enhetsformen *jag/vi gick* även i skrift, först i skönlitterär dialog. Efter en lång förberedelsestid med reformvänliga författare, journalister och vetenskapsmän bröt förändringen slutligen igenom under 1930–50-talen. En milstolpe var när Tidningarnas Telegrambyrå (TT) år 1945 slopade de plurala verbformerna i sina texter. År 1967 avstod man från plural verbböjning även i svenska lagtexter. (Ståhle 1970:35, 44, Alfvegren 1984:45, 84, Lindberg 1998:123, Pettersson 2005:178–181.)

I den finlandssvenska pressen följde utvecklingen av de plurala verbformernas bortfall med ett litet dröjsmål. I texter från Finska notisbyrån och i *Hufvudstadsbladet* användes enhetsformer (samma verbform för singularis och pluralis) ändå konsekvent från början av 1947. Även i den finlandssvenska skolan accepterades enhetsformerna rätt snabbt med betoning på konsekvens i användningen. Vad gäller lagtexter var utvecklingen i Finland lika långsam som i Sverige: pluralformerna avskaffades helt först i slutet av 1960-talet. (Tandefelt 2019:445–447.) Pluralformer av verb är numera sällsynta, men kan ändå sporadiskt förekomma i äldre personers skrift, i pastischerande eller ålderdomligt språk eller i vissa lexikaliserade uttryck (SAG 2:547f.).

Basspråket i den studerade dagboken är svenska, men texten verkar ha skrivits i vad Otheguy, García och Reid (2015:297) kallar för *translanguaging mode*, ett språkanvändningssätt som tillåter språkanvändaren använda sin fulla idiolekt och lingvistiska repertoar fritt ”for rich and unfettered expression”. Stilen i dagboken kan karakteriseras som informell, språköverskridande och talspråkligt rapportering. I texten finns bland annat många inslag av *kodväxling* i form av ord och uttryck som kommer från eller kan associeras till andra namngivna språk än svenska (Kosunen 2016, 2017, 2019). Att det även förekommer ett arkaiskt drag som plural verbböjning i dagboken är intressant. Texten är skriven långt efter de plurala verbformernas slutliga bortfall i standardiserad svenska och dessutom i en vardaglig och talspråklig stil, vilket stilistiskt inte associeras med kongruensböjning. I denna artikel redogör jag för hur ofta verb i preteritum pluralis förekommer i dagboken och vilka förklaringar till den ålderdomliga böjningen det kan tänkas finnas. Jag

---

Uleåborg har sedan dess vuxit, men andelen svenskspråkiga i staden är densamma idag. (Statistikcentralen i Finland 2019.)

fokuserar på tempus preteritum, eftersom det huvudsakligen är i detta tempus som dagboken är skriven. Pluralböjning av verb i presens pluralis av typ *vi fara* (se SAG 2:546f.) förekommer överhuvud inte i materialet.

2 Material och metod

Materialet består av 795 dagboksinslag skrivna av en äldre kvinna från språkön Uleåborg i Finland under åren 1995–2004. Skribenten föddes i staden Uleåborg på 1920-talet i en svenskspråkig familj och bodde där så gott som hela sitt liv. Hon gick i den svenskspråkiga skolan i Uleåborg. Hon hade en akademisk examen och var språkkunnig och läsintresserad. Det framgår av dagboken att hon läste skönlitteratur flitigt på svenska, finska och även på engelska. Hon hade också regelbundna kontakter med svenskspråkiga institutioner i Uleåborg, bland annat Svenska Privatskolan, och hon umgicks aktivt i svenskspråkiga kretsar i staden. Hon var gift med en finskspråkig man, och familjens hemspråk var finska. Vid tiden för dagboksskrivandet levde hon ensam. I Finlands folkbokföringsstatistik hade hon registrerat sig som svenskspråkig.

Dagboken har skrivits på svenska, tydligen som tidsfördriv. Skribenten skriver bland annat om sina barn och barnbarn, sommarstugan, skidturerna, vänner, kulturlivet i Uleåborg, böcker, läkarbesök och vädret. Längden på hela materialet är 40 089 löpord, exklusive dateringarna. Medellängden på ett inlägg blir 50 ord, men längden på de enskilda inläggen varierar mycket. De kortaste inläggen består av endast några få ord och de längsta av flera hundra ord. Skribenten lever inte längre. Hon var en nära släkting till mig, och jag har de anhörigas tillåtelse att använda dagboken för forskningsändamål. Då jag exemplifierar språkanvändningen i boken pseudonymiserar jag de personer som nämns och väljer exemplen så att ingenting ömtåligt kommer fram.

Denna undersökning har en *abduktiv ansats*, vilket betyder att jag utgående från ett överraskande faktum (plural verbböjning i en dagbok från 1990-talet) söker efter dess bästa förklaring. Enligt Niiniluoto (1983) kan abduktiv slutledning ges följande formel:

Ett överraskande faktum e har fastställts.

E skulle inte vara överraskande om hypotesen h var sann.

Det är alltså grundat att anta att h är sann.

Formeln presenterar hur slutledning från ett påträffat faktum till dess förklaring går till. Slutsatsens trovärdighet är desto större ju bättre förklaringen är. (Niiniluoto 1983:154.) Jag söker svar på förekomsten av plural

verbböjning i dagboken utgående från tre förklaringar: rutinmässig användning (*befästning*), stilistisk användning och markering av plural agens i elliptiska meningar. Dessa diskuteras i följande avsnitt.

3 Tre möjliga förklaringar till plural verbböjning i dagboken

En förklaring till förekomsten av plurala verbformer i dagbokstexten ligger i det användningsbaserade begreppet *befästning* eller *rutinisering* (eng. *entrenchment*). Befästning hänvisar till språkliga strukturer som har upprepats och blivit högt automatiserade i en individs språkbruk (t.ex. Langacker 1987:59, 2017, Wide 2011:71). Skribenten började sin skolgång på 1920-talet och tog studenten på 1930-talet. Hon hade alltså under sin skolgång lärt sig att verb i skriven text ska kongruensböjas med plurala subjekt. Å andra sidan hade hon också levt med den förändring som verbböjningen genomgick under 1900-talet och vant sig av med plural verbböjning. Frågan är alltså hur pass befast den plurala verbböjningen var hos dagboksskribenten. Ett mått på detta är frekvens. Tabell 1 visar antalet verb i preteritum pluralis i dagboken.

Tabell 1. Antalet verb i preteritum pluralis.

VERB	ANTAL	EXEMPEL
<i>foro</i>	27	(1) Foro igen ut till stugan.
<i>sutto</i>	5	(2) Sutto vid bastun och pratade.
<i>åto</i>	4	(3) Åto vägkost och räfsade.
<i>voro</i>	3	(4) Mari och Tuuli [barnbarnen] voro snälla och söta.
<i>drucko</i>	2	(5) Drucko kaffe på verandan och skidade på isen.
<i>kommo</i>	2	(6) Barnen kommo på dagen.
<i>fingo</i>	1	(7) Fingo kaffe med fyllkaka ² .
<i>gingo</i>	1	(8) Gingo till Tiimari.
<i>sågo</i>	1	(9) Stannade inte så länge, sågo att allting var i ordning.
<i>togo</i>	1	(10) Togo bensin hos Teboil och sedan hem.
	47	

² *Fyllkaka* är en finlandism och betyder 'gräddtårta' (*Finlandssvensk ordbok*, s.v. *fyllkaka*). Ordet är en direktöversättning av finskans *täytekkaku* med samma betydelse.

Plural verbböjning förekommer 47 gånger i materialet i samband med 10 olika verb, av vilka verbet *fara* är det frekventaste. Förekomsten av preteritum pluralis är tämligen knapp i hela materialet, som alltså omfattar 795 dagboksinslag från 10 år. I genomsnitt innehåller vart sextonde eller sjuttonde inslag gammal pluralböjning av verb. Användningen framstår i det avseendet som mer sporadisk än rutinmässig. Att plurala verbformer ändå mer eller mindre regelbundet dyker upp visar ändå att konstruktionen, som en gång hade lärts in, satt kvar och fanns med som ett valbart språkligt drag i skribentens språkliga repertoar och att skribenten inte helt ville eller kunde frigöra sig från den.

En annan möjlig förklaring till plurala verbformer i dagboken är stilistisk: plurala verb i dagens texter är stilistiskt markerade och associeras närmast med ålderdomlighet och/eller högtidlighet (t.ex. Lagerholm 2008:84). Det är tänkbart att skribenten reserverat den plurala verbböjningen för textställen som förmedlar en högtidlig eller upplyft stämning. Exempel 11 nedan kan tolkas som prov på möjlig stilistisk användning av plurala verbformer i dagboken.

- (11) 15.5.-02 For till mökkin³ igen med Heikki. Vackert och varmt, svag vind. Det har inte regnat på eviga tider. I stan är det redan ganska grönt, men vid stugan bara små hiirenkorvia⁴. Räfsade blombänkarna och krukorna. I måndags var det urhett och åska i luften, men inte en droppe vatten. Jag är trött på solen. Önskar regn. **Sutto** länge på bastubänken mot havet och lyssnade på havets svaga kluckande och solen värmdde.

Sista meningen i exempel 11 frammanar en känsla av lugn och harmoni, och det är möjligt att tolka den plurala verbformen *sutto* som en markering av särarten i den beskrivna situationen. I hela materialet finns ändå bara några motsvarande textställen, där en stilistisk förklaring till användning av plurala verbformer rimligtvis är tänkbar.

Den tredje, och i min mening mest sannolika förklaringen till plurala verbformer i dagboken kan, paradoxalt nog, hänga ihop med dagbokens lediga och kortfattade stil. Dagboken är skriven för hand med kulspetspenna, och anteckningarna kan karakteriseras som genuint privata (Kosunen 2017:127). I genuint privata dagböcker (eng. *truly private diaries*) förklaras de omtalade referenserna inte, utan minnesanteckningarna skrivs i en

---

³ Skribenten kallar sin sommarstuga oftast för *mökki*, som är ett finskt ord och betyder just 'stuga'.

⁴ *Hiirenkorvia* är ett finskt ord i partitiv pluralis och betyder ordagrant "mössöron". Ordet är metaforiskt och hänvisar till inte helt utslagna bladknoppar i träd. I finlandssvenskan används den direkta översättningen *mössöron* i betydelsen 'inte helt utslagna björklöv' (*Finlandssvensk ordbok*, s.v. *mössöron*). Här har skribenten ändå använt det finska ordet, trots att en finlandism också skulle ha varit tillgänglig.

kortfattad och rapporterande ton närmast för en själv (Bloom 1996, Vatka 2005:159–160). Ett påfallande stildrag i dagboken är utelämnat pronominellt subjekt i början av satsen. Som i rubrikens exempelsats *Foro till stugan igen* är många meningar i dagboken elliptiska på det viset, vilket enligt SAG är typiskt för talspråk och ledig skrift (SAG 4:964). Exempel 11 ovan kan även tolkas så, att den plurala verbformen förtydligar agens i den sista meningen: att skribenten satt på bänken tillsammans med Heikki och inte ensam, som tolkningen annars skulle vara utgående från de två tidigare meningarna, vilkas utsatta respektive elliptiska subjekt är *jag*. Plural verbböjning tillåter skribenten att fortsätta i den elliptiska stilen, och ändå signalera plural agens i satsen.

Ett annat prov på den elliptiska stilen och förtydligande av agens i samband med elliptiska meningar återfinns i exempel 12:

- (12) 5.7.-01 På morgonen regnade det, men klarnade på dagen. **Foro** till mökkin. Varmt och soligt. Havsvind. Heikki for hem på kvällen [...]

Under sommarmånaderna finns det många inlägg om sommarstugan och huruvida skribenten hade åkt till stugan eller inte, och om hon gjort det ensam eller inte. I exempel 12 signalerar den plurala verbformen *foro* att hon inte hade åkt till stugan ensam, utan tillsammans med sin son, vilket också indirekt framgår av den sista meningen i exemplet, där hon berättar att Heikki åkte tillbaka till staden på kvällen.

4 Verbet *fara* vid singular respektive plural agens

För att vidare utforska antagandet att plural verbböjning i dagboken kan tjäna ett förtydligande syfte angående agens i elliptiska meningar, har jag gått igenom alla förekomster av verbet *fara* i preteritum i dagboken. Jag har analyserat hur ofta verbet förekommer i samband med singular respektive plural agens, hur ofta verbet förekommer i fullständiga respektive elliptiska satser samt i vilken form (*for* respektive *foro*) verbet förekommer vid plural agens. Tabell 2 nedan visar resultaten. Vid analys av elliptiska meningar med utelämnat subjekt var det oftast möjligt att avgöra frågan om singular vs. plural agens utgående från kontexten. Även det att jag har känt skribenten personligen, har hjälpt mig att tolka sammanhanget i texten. För övrigt hade jag vid analysen den singulara tolkningen som utgångspunkt, om inte något i dagbokstexten motsade den. Som tabell 2 visar, har jag i 6 fall tolkat det elliptiska *for* som att det utelämnade pronomenet är *vi*, vilket framgår av det som sägs i den omgivande texten.

Tabell 2. Verbet *fara* vid singular respektive plural agens i preteritum.

SINGULARIS	ANTAL	EXEMPEL
<i>Jag</i> (fullständig sats)	87	(13) Jag for hem just före det blev mörkt. (14) På dagen for jag tillbaks till mökkin
<i>For</i> (elliptisk sats)	381	(15) For till mökkin. (16) For sedan till muséet och tittade på Rörstrand-utställningen
TOTALT	468	
PLURALIS	ANTAL	EXEMPEL
<i>Vi for</i> (fullständig sats)	161	(17) Vi for hem omkring kl. 16. (18) Sedan for vi med buss till gamla prästgården.
<i>For</i> (elliptisk sats)	6	(19) For gamla strandvägen i hållregn och kom lyckligt fram. (20) Drucko kaffe och for sedan hem.
<i>Vi foro</i> (fullständig sats)	3	(21) Vi foro hem på kvällen. (22) Efter maten foro vi till stan.
<i>Foro</i> (elliptisk sats)	24	(23) Foro hem på kvällen. (24) Foro tillbaks igen på eftermiddagen.
TOTALT	194	

Verbet *fara* förekommer i preteritum sammanlagt 662 gånger. I 468 fall (71 %) är det fråga om singular agens. Att singular agens dominerar över plural agens i materialet är förståeligt. I dagboken berättar skribenten i rapporterande ton om sitt eget liv och vad hon som ensamboende pensionär gjort om dagarna. Vidare är stilen i singularis övervägande elliptisk: 381 satser (81 %) med verbet *fara* i singularis saknar pronomensubjekt. Den rapporterande och huvudsatsbetonade stilen med rak ordföljd möjliggör utelämnning av det frekventa pronomensubjektet *jag* (se SAG 4:965). I pluralis är motsvarande andel elliptiska satser däremot endast 15 procent. I pluralis finns det alltså proportionellt sett fler fullständiga satser med utsatt subjekt.

I satser med plural agens är förhållandet mellan formerna *for/foro* 167 (86 %)/27 (14 %). Oftast använder skribenten den fullständiga formuleringen *vi/X for* med dagens enhetsform av verbet. Såvitt den gamla plurala verbformen alls förekommer, har den oftast använts i elliptiska meningar. Det fullständiga (men redundanta) *vi/X foro* förekommer endast 3 gånger i jämförelse med det elliptiska *foro*, som förekommer 24 gånger, alltså i 89 procent av *foro*-förekomsterna. Av de samtliga 47 verben med plural böjning (se tabell 1 ovan) förekommer 39 (83 %) i elliptiska meningar med utelämnat *vi*-pronomen. Med tanke på att skribenten i pluralis annars föredrar fullständiga meningar, känns detta som betydelsefullt.

5 Avslutning

Att det förekommer plurala verbformer i en dagbok skriven på 1990-talet av en person född på 1920-talet är både förståeligt och överraskande. Förståeligt är det därför att skribenten under sin skolgång hade lärt sig att verb ska kongruensböjas med plurala subjekt. Det var alltså möjligt för henne att använda detta språkliga drag i sin textproduktion, om hon så ville. Överraskande är det därför att dagboken är skriven i en vardaglig och talspråklig stil, vilket stilistiskt inte associeras med kongruensböjning och därför kräver en förklaring. I denna artikel har jag haft en *abduktiv ansats*, vilket betyder att jag utgående från ett överraskande faktum (plural verbböjning i en dagbok från 1990-talet) sökt efter dess bästa förklaring. Förklaringarna har sökts i rutinmässig användning (befästning), stilistisk användning och markering av plural agens i elliptiska meningar.

Min bästa förklaring är att användningen av plurala verbformer i dagboken hänger ihop med dess elliptiska stil. I elliptiska meningar med utelämnat pronomensubjekt kan plural verbböjning tjäna ett förtydligande syfte angående agens, det vill säga markera om skribenten gjorde någonting ensam eller tillsammans med någon annan. En genomgång av samtliga förekomster av det frekventa predikats verbet *fara* i dagboken visade att skribenten i singularis, när hon rapporterar om vad hon själv gjort om dagarna, föredrar en elliptisk stil. Meningar med plural agens anges däremot oftast med utsatt subjekt. Vidare kom det fram att skribenten vid plural agens oftast använder dagens icke-kongruerade enhetsformer av predikatsverb och att de gamla plurala verbformerna utgör ett undantag: det finns endast 47 förekomster av plural verbböjning i hela materialet. Plurala verbformer i dagboken är alltså förhållandevis sällsynta, men förekomsten av dem visar ändå att skribenten inte helt velat eller kunnat frigöra sig från dem. De satt kvar i hennes språkliga repertoar.

Det intressanta är att de flesta meningar med plural verbböjning (83 %) är elliptiska. Detta kan ses som ett stöd till förklaringen att skribenten, medvetet eller omedvetet, kan ha använt plural verbböjning i förtydligande syfte för att markera plural agens i meningarna. Detta skulle då vara ett exempel på hur även ett arkaiskt språkdrag i en språkanvändares språkliga repertoar kan aktiveras och plockas fram för användning i vissa kommunikationssituationer. I ett användarbaserat perspektiv exemplifierar detta hur språket även på individnivå är ett "komplex adaptivt system", det vill säga anpassar sig efter kommunikativa behov och faktisk språkanvändning samt kännetecknas av variation och gradvis förändring (Bybee 2010:2; Wide 2011:70). I föreliggande fall har skribenten tytt sig till en ålderdomlig konstruktion i sin språkliga repertoar och gett den en praktisk funktion i en speciell syntaktisk kontext.

Litteratur

- Alfvegren, Lars. 1984. *Vi gingo och vi gick. Från pluralis till singularis i verbböjningen*. Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 72. Stockholm: Esselte studium.
- Blommaert, Jan & Backus, Ad. 2013. Superdiverse repertoires and the individual. I: Saint-Georges de, Ingrid & Weber, Jean Jacques (red.): *Multilingualism and Multimodality: Current Challenges for Educational Studies*. Rotterdam: Sense Publishers. S. 11–32.
- Bloom, Lynn Z. 1996. I Write for Myself and Strangers: Private Diaries as Public Documents. I: Bunkers, Suzanne L. & Huff, Cynthia A. (red.): *Inscribing the Daily. Critical Essays on Women's Diaries*. Amherst: University of Massachusetts Press. S. 23–37.
- Bybee, Joan. 2010. *Language, usage, and cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Finlandssvensk ordbok*. 2016. Institutet för de inhemska språkens webbpublikationer 45. <http://kaino.kotus.fi/fsob/>.
- García, Ofelia & Wei, Li. 2014. *Translanguaging. Language, Bilingualism and Education*. New York: Palgrave Macmillan.
- Henricson, Sofie. 2013. *Svenska i finsk miljö. Interaktion, grammatik och flerspråkighet i samtal på svenska språköar i Finland*. Helsingfors: Helsingfors universitet.
- Henricson, Sofie. 2015. Svenska och finska i samma samtal. I: Tandefelt, Marika (red.): *Gruppspråk, samspråk, två språk*. Svenskan i Finland – i dag och i går I:2. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet. S. 127–142.
- Jørgensen J. Normann. 2008. Polylingual Linguaging Around and Among Children and Adolescents. *International Journal of Multilingualism* 5:3. S. 161–176.
- Kingelin-Orrenmaa, Zea. 2019. *Tammerfors som svensk språkö: en etnografisk studie av språkpolicy som praktiker, processer och val i svenska rum i det inre av Finland*. Acta Universitatis Ouluensis, B, Humaniora 172. Uleåborg: Uleåborgs universitet.
- Kosunen, Riitta. 2016. Flerspråkighet i en dagbok skriven av en svenskspråkig uleåborgare. I: Kolu, Jaana; Kuronen, Mikko & Palviainen, Åsa (red.): *Svenskan i Finland* 16. Jyväskylä: Jyväskylä universitet. S. 76–91.
- Kosunen, Riitta. 2017. "En kort tripp till trottoaren, som var full av första maj kräsää". Om kodväxling i en dagbok skriven av en person från en svensk språkö i Finland. I: Sköldberg, Emma, Andréasson, Maia, Adamsson Eryd, Henrietta, Lindahl, Filippa, Lindström, Sven, Prentice, Julia & Sandberg, Malin (red.): *Svenskans beskrivning 35. Förhandlingar vid trettiofemte sammankomsten, Göteborg 11–13 maj 2016*. Göteborg: Göteborgs universitet. S. 121–133.
- Kosunen, Riitta. 2019. Kielet kohtaavat päiväkirjassa. I: Mantila, Harri, Saviniemi, Maija & Kunnas, Niina (red.): *Oulu kieliyhteisönä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. S. 44–69.
- Lagerholm, Per. 2008. *Stilistik*. Lund: Studentlitteratur.
- Langacker, Ronald. 1987. *Foundations of Cognitive Grammar. Volume 1. Theoretical Prerequisites*. Stanford: Stanford University Press.
- Langacker, Ronald. 2017. Entrenchment in Cognitive Grammar. I: Schmid, Hans-Jörgen (red.): *Entrenchment and the psychology of language learning: How We Reorganize and Adapt Linguistic Knowledge*. Washington, DC: De Gruyter Mouton. EbscoHost. S. 39–56.
- Lindberg, Ebba. 1998. *När voro blev var. Så skapades den moderna svenskan*. Stockholm: Norstedts ordbok.

- Lönnroth, Harry. 2009. Det femte landskapet? Svenska språköar i Finland som objekt för språkvetenskaplig forskning. I: Berg, Kirsten M., Borg, Kaj, Ingman, Eva, Sandelin, Minna & Åberg, Anne-Maj (utg.): *En färd i språket. Festskrift till Marketta Sundman på 60-årsdagen den 12 mars 2009*. Åbo: Åbo universitet, Nordisk filologi. S. 98–113.
- Niiniluoto, Ilkka. 1983. *Tieteellinen päättely ja selittäminen*. Keuruu: Otava.
- Otheguy, Ricardo, García, Ofelia & Wallis, Reid. 2015. Clarifying translanguaging and deconstructing named languages: A perspective from linguistics. *Applied Linguistics Review* 6(3). S. 281–307.
- Pennycook, Alastair. 2016. Mobile times, mobile terms: The trans-super-poly-metro movement. I: Coupland, Nikolas (red.): *Sociolinguistics. Theoretical debates*. Cambridge: Cambridge University Press. S. 201–216.
- Pettersson, Gertrud. 2005. *Svenska språket under sjuhundra år. En historia om svenskan och dess utforskande*. Lund: Studentlitteratur.
- Risto, Elisa. 2019. Kielisaareke Uleåborg. I: Mantila, Harri, Saviniemi, Maija & Kunnas, Niina (red.): *Oulu kieliyhteisönä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. S. 70–90.
- SAG 2 = Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik. 1999. *Svenska Akademiens grammatik 2. Ord*. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- SAG 4 = Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik. 1999. *Svenska Akademiens grammatik 4. Satser och meningar*. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Statistikcentralen i Finland. 2019. *Nyckeltal för befolkningen efter område, 1990–2018*.
http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/sv/StatFin/StatFin_vrm_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11ra.px/ (hämtad 23.10.2019).
- Stähle, Carl Ivar. 1970. Några drag i svenska språkets förändring under 1900-talet. I: Molde, Bertil & Stähle, Carl Ivar (red.): *1900-talssvenska*. Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 37. S. 25–68.
- Tandefelt, Marika. 2019. Ett språk som lever förändras alltid. I: Tandefelt, Marika (red.): *Finländsk svenska från 1860 till nutid*. Svenskan i Finland – i dag och i går III:2. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet. S. 431–458.
- Vatka, Miia. 2005. *Suomalaisten salatut elämät. Päiväkirjojen ominaispiirteiden tarkastelua*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Wei, Li. 2018. Translanguaging as a Practical Theory of Language. *Applied Linguistics* 39(1). S. 9–30.
- Wide, Camilla. 2011. Grammatiska konstruktioner i tid och rum. I: Reinhammar, Maj (utg.) under medverkan av Elmevik, Lennart, Fridell, Staffan, Thelander, Mats & Williams, Henrik: *Förhandlingar vid Elfte sammankomsten för svenska språkets historia i Uppsala 23–24 april 2010*. Lund: Lunds universitet. S. 69–86.